

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Pártalakulások.

A választási mozgalmak nyilvános arénáján, az ország nyílt színe előtt, mind élénkebb és hevesebb a politikai torna. A szörnyűséges bajvivásnak sok nézője, még több résztvevője van s a versenyt sokan nagy komolysággal csinálják, főképp maguk a bajvivók. A közönség, sajnos, kevésbé veszi komolyan, sőt nagy része mosolyogva szemléli a viaskodást.

Rövid pihenő után újra kitört a nagy politikai harc — két szó körül. Agrárius és merkantilista: e kettő körül forog ismét a világ. Az agrárius általában, a merkantilista különösen. Az agrárius mint szerencse, a merkantilista mint üdvözítő. Az agrárius és merkantilista minden hangnemben, minden vonatkozásban és összes lehető és lehetetlen következményeiben.

Magyarország nagy és fontos és életbevágó elhatározások küszöbén áll. Arról van szó, hogy az ország gazdasági jövője biztosit-

tassék, egyesült erővel, az egyetemes nemzet élete és boldogulása érdekében. Ez volna az egyetlen komoly cél, amelyet ez idő szerint követni érdemes: a gazdasági kérdéseknek kedvezőbb, jobb, a nemzet egyetemességének megfelelő megoldására való vállvetett törekvés. Ezért kellene erős agitációt intézni országszerte s lankadatlan törekvéssel szilárd és összhangzó országos közvéleményt teremteni. Ez volna az erőök összefoglalásának és célirányos tűzbevitelének a politikája.

A politikus urak azonban azt kérdezik: ki vemhes, ki nem vemhes, ki az agrárius és ki a merkantilista? Azt nézik, hogy ki milyen ruhát visel, nem pedig azt, hogy milyen erő és tehetség lakozik benne az egyetemes nemzeti cél szolgálatára. Ez nemzeti erőnk szétforgácsolásának kelletlen és káros gyakorlata.

Ezért kell küzdeni.

A pártok kebelében azért megmaradhatnak az agráriusok és merkantilisták és könnyen meg-

férhetnek, megvalósítva a maguk programjából annyit, amennyit éppen lehetséges, egymás kára nélkül, az egyetemes nemzet üdvére.

Pályázat a debreczeni színházra.

Debreczen, aug. 14.

A debreczeni színház elnyeréséért pályázott Abonyi Gyula is, a Nemzeti Színház tagja. Pályázati kérvényét, amely érdekes adatokat tartalmaz, egész terjedelmében a következőkben közöljük:

Tekintetes Tanács és színházi Bizottság!

Alulírott Abonyi Gyula a budapesti Nemzeti Színház tagja a debreczeni színház átvételére nézve kibocsájtott pályázati hirdetmény alapján e színházra pályázom.

Színigazgatói concessiómat a velem kötendő szerződés alkalmával bemutatom.

A 20.000 korona biztosítékot ugyancsak a szerződés aláírása alkalmával haladéktalanul leteszem. A pályázati feltételeket ismerem s azokat elfogadom.

Tekintetes Tanács és színházi Bizottság!

Legyen szabad ez alkalommal előadnom, hogy mi ok vezérelt engem, a Nemzeti Színház tagját arra, hogy a debreczeni színház elnyeréséért a pályázók sorába lépjek. Előre bocsájtom, hogy engem még öt évi szerződés köt a Nemzeti Színházhoz. De Intendáns ur ő kegyelmessége irántam

A fegyencz.

Irtá: **Bibó Lajos.**

I.

A fegyház udvarán, széles körzetet képezve, szokott reggeli sétájukat végezték éppen a darócruhás rabok, mikor a kulcsár két börtönőr kíséretében odalépett és harsány hangon elkiáltotta magát:

— Kerekes Mihály!

A rabok egy pillanatnyi időre megállottak, éppen csak addig, a mig kilépett közülök Kerekes Mihály. Egy őszbecsavarodott, erős, nagy ember, halotthalvány, hófehér arccsal, melynek minden vonása elárulta, hogy régen lehet már lakója a szomorú fegyháznak. Egyenes, férfias természet azonban a nehéz rabmunka sem tudta meggörnyeszteni, olyan volt az most is, mint a pusztai nyárfa. És a tekintete, szeméinek a villogása is éles, átható volt, mintha az ember lelkében akart volna olvasni...

— Kerekes Mihály! — szólott hozzá a börtönőrmester — magának letelt a büntetés-ideje, menjen, öltözködjék föl a régi ruhába s azután majd az örök elkisérik az igazgatóhoz, hogy igazolványát átvogye és szabadon bocsássuk a fegyházból.

A régi rab, az illavai fegyencz, megrendült.

Nem is számított arra, hogy még ma megszabaduljon és nem tudta, hogy már letelt az ideje. Tizenöt hosszú esztendő alatt összezavarodtak fejében a hónapok és évek számai s a napokat is csak onnan tudta megkülönböztetni egymástól, hogy vasárnap nem kellett a nehéz munka alatt görnyedni s az örök durva bántalmazását tűrni.

Az a gondolat azonban, hogy pár percz múlva szabad lesz, visszaadta hamar az erejét, s czellájába térve, magára szedte a daróc helyett a polgári ruhát s kevéssel azután már ott állott az igazgató előtt, aki néhány szó kíséretében kezébe nyomta az igazolványt, melylyel odahaza, abban az elfeledett kis faluban jelentkeznie kell majd a bíró előtt.

— Vigyázzon, ezentul ne jöjjön összeütközésbe a törvényvel, Kerekes, mondta neki az igazgató, — mert akkor örökös rab marad. Azért a gyilkosságért megbüntöztetett nagyon, szenvedett tizenöt hosszú esztendőt, tehát most becsülje meg magát s legyen jóra való ember!

Azután kiverték a szobából, végig a fegyház udvarán, a hol még mindig sédtáltak a rabok s kinyitották előtte a nehéz kaput, a melyen kívül nevetve, lár-

mázva nyüzsögtek a szabad emberek s azt mondták neki:

— Most már mehetsz te is, a hová akarsz, a hol várnak reád.

Kerekes Mihály rövid ideig még tétovázva állott a fegyház kapujában, mintha nem tudná, mihez kezdjen ebben az idegen, régen elfeledett nagy világban, de azután lassan megindult a vasuti állomás felé, vontatott hangon suttozta:

— Ugy van, hazamegyek, a hol várnak reám!...

*

Minden olyan volt a kicsinke faluban, mint mikor Kerekest elhurcozták onnan ezeltől tizenöt esztendővel. Nem változott semmi, csak az emberek. A kis patak fodros hullámai most is a rét virágai között szaladnak el messze, a legények most is ott hancuzoznak a felvégi sikon a leányokkal, épp úgy, mint régen, csak az az egy leány nincs köztük, a Tercsi, a kiért ő...

A kiszabadult fegyencz lelkében pillanatok alatt fölelevenedik a múlt, s a mint megy az uton, a hívogató harangszó után, még egyszer átgondolja a történetet, melyért tizenöt esztendőt töltött a nehéz fegyházban.

Régen, nagyon régen volt.

Hát szerette Tercsit, a Kondorék leányát, a kit azután elcsábított tőle az ura-

tanusított jósága lehetővé teszi, hogy nyugdíj igényem — jogom fenntartása mellett, a Nemzeti Színház kötelékéből arra az időre, amíg a debreczeni színház vezetésére vállalkozom, kilépjek.

Mélyen tisztelt Uraim! Engem nem hasznosítás, nem magán anyagi érdek vezérel, de azon magasztos cél, hogy hosszú művészi pályámon szerzett tapasztalatom és tudásom által Debreczen város színügyét a rendelkezésemre álló segélyforrások és művészi erők támogatásával és segítségével előmozdítsam, felvirágoztassam.

Én a debreczeni műpártoló közönséget nagyra becsülöm. Sohasem feledem el azon kitüntető kegyet és szeretetet, amelyben engem, mint művészt, a multban részesített. Sok édes-fájó emlék fűz Debreczenhez s én boldog leszek, ha mindazon kitüntetés és szeretetet meghálálhatom, mint színigazgató s működésem által, mint a színház vezetője, ismét és hathatósabban kiérdemelhessem.

Az én célom tiszta és ideális. Én önálló munkakört óhajtok magamnak teremteni. A Nemzeti Színháznál szerzett tapasztalataimat, tudásomat érvényesíteni egy olyan előkelő színház vezetésében, mint a debreczeni.

Tudom azt, hogy nehéz feladat áll előttem, mert a vidéki színház mai viszonyai olyanok, hogy nagyon nehéz olyan kiváló erőket csoportosítani össze, amelyek a debreczeni közönség fejlett műzülésének megfelelnek. De e tekintetben segítségemre lenne az én szeretett s nagyra becsült intendánsom, gróf Keglevich István uró nagyméltóságának a színház iránt mindenkör nyilvánított szeretete és hatalmas támogatása, valamint az én szeretett kollégáim, a Nemzeti Színház művésznői és művészeinek testvéri szeretete és segítése.

Én, mélyen tisztelt Uraim! minden körülmények között arra törekszem, hogy még áldozatok árán is, a vidék legjobb, legkiválóbb erőiből szervezzem társulatomat, hogy feladatomban s a hozzám fűzött várakozásoknak megfelelhessenek.

S ha a vidéki erőkből egyes kiválóbb szerepkör betöltése talán nem felelne meg a színházi igényeknek, a Nemzeti Színház művésznőinek és művészeinek hosszabb-rövidebb vendégszereplése által ezen hiányokon is segítek.

Fő célom és törekvésem leendő a drá-

mai műfajok gondos kultiválása, különös gondot fordítok arra, hogy a Nemzeti Színház műsorán levő eredeti darabok és francia színművek, vígjátékok, lelkiismeretes és jó előadásban kerüljenek színre, erre nézve biztosíték a Nemzeti Színháznál ma is betöltött tisztetem.

Valamint nagy gondot fordítok az énekes művek kiállítására, mintaszerű előadására is.

A népszínműnek, a valódi magyar drámának első helyet biztosítok az énekes művek között, ezt a műfajt, mely vérünk-ből való vér, nem szabad elhanyagolnunk, háttérbe szorítunk! Ennek kultiválása és jó erők általi kreálása legfőbb gondom leendő.

A klasszikus művekből egyes ciklusokat óhajtok rendezni. Különösen a mi ősi kollegiumunk érettebb növendékeire való tekintetből is, hogy az ifjuság tanulhasson s megismerhesse jó előadásban a Britt óriás hatalmas, kiválóbb alkotásait. Ezen előadások szép sikerét előmozdítják az én kedves barátaim, kollégáim, a Nemzeti Színház művészei és művésznői. Mert az a célom, hogy minden ilyen egyes alkalomra, többeket nyerjek meg a vendégszereplésre. Lear király, Hamlet, III-ik Richard, Othello, Romeo és Julia, Makranczos hölgy, Szent Ivánéji álom, időközönként műsoron lesznek.

A hatalmas Molierről sem feledkezem meg, néha-néha az ő örökbecsű műveiből is felveszek egyet-egyet a műsorba.

Utoljára hagytam az operát. Erre nézve az a célom, hogy olyan karszemélyzetet szerződtetek (15 nő, 15 férfi), hogy a saját énekesnőim és énekeseim, valamint a magyar kir. opera vendégművésznőivel és művészeivel egy-egy szép operát színre hozhassak, ennek sikerültéhez és kiállításához szintén lesznek segélyforrásaim, a melyekről majd annak idejében élő szóval teszlek előterjesztést a tek. színügyi bizottságnak.

Ime Tekintetes Tanács és Színügyi bizottság, szűk keretben előadtam a színház vezetését illető tervemet. S most azon tiszteletteljes kéréssel fordulok önökhöz mélyen tisztelt uraim, tiszteljének meg engem nagybecsült bizalmukkal s adják át nekem az általam ismert, tanulmányozott feltételek és kötelezettségek mellett annak a színháznak vezetését, a melynek deszkái-

ról hívtam a Nemzeti Színházhoz s a mely színházba most vissza vágyom! A mely színháznak deszkáin oly sokszor élvezhettem a közönség elismerő kegyét és szeretetét.

A mélyen tisztelt színügyi bizottságot pedig arra kérem e helyen is, hogy azon esetre, ha bizalmuk felém fordulna, legyen segítségemre nagy munkámban s vállaltva vigyuk előre a mi kedves Debreczenünk színügyét!

Maradtam teljes tisztelettel Budapesten, 1901. augusztus 9-én.

Abonyi Gyula
a nemzeti színház tagja.

POLITIKAI HIREK.

A pozsonyi mandátum. Pozsonyból jelentik, hogy a város első kerületében az eddigi megállapodás szerint Günther Vilmos királyi tanácsost, az ottani szabadelvű párt elnökét fogják Szilágyi utódjául jelölni. Günther a párt vezető emberei előtt kijelentette, hogy a mandátumot kézzel elfogadni és megtartja az általános választásig.

A közigazgatás egyszerűsítése. A közigazgatás egyszerűsítése nemcsak törvényhozási, hanem adminisztratív uton is folyamatban van már. A belügyminiszter rendeletileg utasította az összes hatóságokat, hogy az általuk használt nyomtatványokat három-három példányban sürgősen terjeszszék fel hozzá. A miniszter átvizsgálhatja a hatóságok által használt nyomtatványokat és az egységes minták használatát fogja kötelezővé tenni országszerte.

Felőlünk — nélkülünk.

— Távirati tudósítás. —

Ezt az elvet vallják továbbra is Bánffy volt vármegyéjének urai. Meg se kérdezték a választó polgárok véleményét, meg se hívták őket a jelölő értekezletre, hanem a hivatalos közegeket berendelték Deésre és a vármegye kerü-

sági hajdu, Fábián János; de azért annak a leánynak volt lelke hozzá, hogy vele az oltár elé lépjen s szégyenét csak akkor vallja be előtte, mikor már késő volt. mikor a felesége lett, hogy a Kerekes Mihály felültetésén kaczagott mindenki, az egész falu. Még az ingecskés gyermek is. Fábián János pedig a mézesetek alatt is eljárogatott a feleségéhez, a mikor ő nem látta, mikor keserves munkával ott kereste a betéví falatot kettejük számára a mezőn, a réten, törülgetve a verejtéket borús homlokáról.

Hanem egyszer...

A fegyencz még most is emlékezett arra a zivatáros éjszakára, mikor hazatérve a mezőről, a háznál érte Fábián Jánost, a kit ott fogott meg a felesége ölében s akinek elkapva a torkát, úgy verte szívébe a hosszú, élespengéjű kést... A felesége elszaladt, azt nem tudta megölni, pedig hát akarta. Magában sem tehetett kárt, mert elfogták, elítélték, tizenöt esztendei fegyházra, mivelhogy beismerte, hogy hetek óta leselkedett a felesége szeretője után, csak hogy elföldelhesse.

A fegyencznek ezekre a gondolatokra kiült a hideg veríték az arcára s ballagott a mezei csapáson a falu felé, melynek házfödeleit bearanyozták az áldozó nap sugarai.

A Tercsi emlékét a hosszú rabság sem tudta kitörölni a lelkéből: most is örökké a csalfa asszonyra gondolt. Él-e, meg van-e még, most is olyan rossz-e? Gondolt-e reá az alatt a hosszú tizenöt év alatt? Megbánta-e tettét s várja-e őt ölelő karokkal, édes szeretettel?

A falu végén, mikor késő alkonyatban oda ért, megkérdezte az egyik játszadozó gyermektől, hogy ismeri-e Kerekes Mihályt?

A rab feleségét? — kérdezte vissza a gyermek s rábámult az idegen emberre.

— Azt, Kondor Tercsit, a kinek az ura oda van Illaván, mert megölte a hajdut.

— Ismerem, — válaszolt a gyermek, — ott van a vörös zsidóknál, megtalálhatja kend!

A fegyencz megemelte a kalapját s elindult a felesége után.

III.

Ugy hajnaltájon lehetett az idő, hanem azért a falu népe még mindig ott tolongott a vörös zsidó kocsmája udvarán, melynek félszerében egy nyomorult elzülött koldusasszony haldoklott, kinek szalmaágya mellett a kiszabadult rab, Kerekes Mihály térdelt.

Éppen jókor eresztették ki a fegyházból, hogy legalább megegyeszer megláthassa a feleségét.

A Kondor Tercsi szépségéből nem volt meg már semmi. Az arcza beesett, sovány, a szemei fénytelenek, a haja közös, csapzott volt, meglátszott rajta, hogy tizenöt esztendő alatt milyen életet folytatott. A vörös zsidó is csak szájalomból adott neki helyet a félszerben, hogy ne haljon meg éppen az utcán. Hiszen emberi lélek van benne is, őt is meglehet zsánni.

Bizony még Kerekes Mihály is megszánta.

Mikor az a rut, halovány sárga váz fölemelkedett a szalmáról s megismerte az urát és azután görcsös vonaglással oda borulva a kezére, utolsó erőfeszítéssel könyörögve bocsánatát: az erős szívü ember szeméből kicsordult a könnyesepp s a szederjes ajkakat lezárta egy csókkal.

Az utolsóval ebben az életben.

És zugolódott a gondviselés ellen, hogy miért vette el tőle ezt az asszonyt, a kit szeretett s a kinek két szép fekete szeme tizenöt évig világított neki a fegyház czellájában.

leteit fölosztották egymás között szép atyafiságosan.

Kimondták, hogy ezek a hivatalos jelöltek itt és ott s ezek mellett fog dolgozni a hivatalos apparátus. Így magyarázzák a sokat hangoztatott, már el is nyütt „jog. törvény és igazság” jelszavát. Kiváncsiak vagyunk mit szól majd ehhez a miniszterelnök? Vajjon összeegyeztethető-e az ő méltányosságával az, hogy a vármegye urai által megfosztassanak a teherviselő, sokat zaklatott választó polgárok egyetlen joguktól, választói joguknak szabad gyakorlásától? Vederemo. Mi az ügyet mindenesetre élénk figyelemmel fogjuk kísélni.

VIDÉK.

Katonai léghajó Nagyváradon

A katonai gyakorlatok nyári évadján egymásra érkeznek a híre a katonai léghajós kirándulásoknak. A legtöbb léghajó felszállás Bécsben történik, bár a napokban egy orosz katonai léghajó is magyar területre vetődött. A legújabb katonai léghajógyakorlat hírére Nagyváradról jelentik. Eszerint tegnap reggel hét órakor Przemyslben egy Venus nevű katonai léghajó szállt föl s tizenegy órai repülés után Nagyváradra érkezett, ahol simán leszállott. A léghajóban a 18. gyalogezred egy főhadnagya volt egy tűzérő-hadnaggyal.

Felfüggesztett főkapitány.

Tordáról jelentik, hogy Beke Antal dr. rendőrfőkapitányt, a kit újabb a kolozsvári főkapitányságon is kandidáltak, mert egy kereskedővel szemben visszaélt hivatalos hatalmával, a főispán felfüggesztette hivatalától.

Megakadályozott amerikai utazás

Kohn Márton nagyváradai mészáros és Edelman Ábrahám szabó, mód nélkül megcsömörlöttek Európától, a hol olyan kegyetlen a világ sorja, hogy kétkézi munkával kell az embernek törnie magát, csak hogy éhen ne pusztuljon. Mivel pedig az ő tudomásuk szerint túl a nagy vizeken sült galambok röpködnek az utcán, rövidesen elhatározták, hogy áthajóznak Amerikába. — Egy bécsi úgynök szíves barátsága csakhamar minden akadályt letiport előttük s jegyhez is segítette őket egészen New-Yorkig. Kohn és Edelman itt hagyva családját, elindult az új világ felé. A jószerecsene azonban nem kísérte őket utjukon: a kassai-oderbergi vonat egyik állomásán letartóztatták a kivándorlókat s visszakisérék őket Nagyváradra, hol a rendőrség felelősségre vonja a letört utasokat.

Mutasson egy százast.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 14.

Csunya módon csapták be tegnap este Vertics Gyula battonyai polgármestert. Vertics, a közel 70 éves öreg ur a Ferenc József rakparton sétálgatott és megállt az Eskütéri hidépitkezésnél. Egyszerre hozzája

csatlakozik egy 30—40 évesnek látszó, kopottan öltözött férfi és elpanaszolja Verticsnek, hogy ő tönkrement kereskedő és már napok óta azon töri a fejét, hogy miképp utazhassa haza a rokonaihoz.

Ez a zálogjegy az egyetlen vagyonom, nem szívesen adnám el, de mit csináljak — folytatta a szót a barátságos idegen. Ime ott áll egy ember, az már 70 forintot kínált érte, de százon alul nem adom. — Ugyan mutasson csak kérem egy százast, akkor talán megembereli magát az a vevő és jobb áron adhatok tul a zálogjegyen.

A becsüleles szívű, tapasztalatlan öreg ur jólelkűen kivesz egy százast a tárcájából és oda adja az idegennek, aki erre hirtelen sarkon fordult és eltűnt. Az öreg Vertics panaszára a rendőrség megindította a nyomozást a furfangos tolvaj iránt, aki valószínűleg az ismert hamis zálogjegy manipulánsok bandájából való.

SZÍNHÁZ.

A debreczeni színház pályázatának sorsa még el sem dőlt s már is élénken pertraktálják a csaknem biztosra vehető következményeket. Három pályázó közül a színházbizottság és a tanács többsége Komjáthy János mellett, a bérlők, a színházba járó nagy közönség s általában a közvélemény Makó mellett érez rokonszenvet és bizalmat. Társaskörökben, kávéházakban élénken vitatkoznak a színház sorsa felett s azt tartják, hogy a döntésre hivatottak jórésze nem mint a színügyi helyzet elfogulatlan kritikusai s nem a közönség s ezzel a közvélemény óhajának képviselői, hanem, mint az egyik pályázó jóbarátai fognak határozni. Nem a színházbizottság és nem is a tanácsé, hanem a város közönségé a színház és a közönség jogának, óhajának respektálásával kellene határozni azoknak, akiket a város közönségének képvisellete bizalmával megtisztelt. Amennyiben a közönség sorában is jól ismerik a viszonyokat s tudják, hogy a pályázatot milyen sors éri, már most hangoztatják, hogy a határozatban nem fognak megnyugodni s megfelelőbbik a közgyűléshez. — Bizonyosra vehetjük tehát, hogy ezúttal a debreczeni színház sorsa felett végérvényesen a városi közgyűlés fog dönteni.

Műkedvelő előadás. A helybeli iparosok közül többen f. hó 31 ik napján műkedvelő előadást fognak tartani, a mely alkalommal Dóczy Józsefnek „Liliom Klári” cz. ismert népszínművét adják elő, a helybeli munkás dalegylet közreműködése mellett, olyformán, hogy a dalegylet az előadás előtt és után a kassai országos dalosverseny alkalmára betanult két énekszámot fogja előadni. A műsort Makai Sándor helybeli ismert iparos tenorista fogja solo énekével élvezetesebbé tenni. A tiszta bevétel a munkás dalegylet alapjához fog csatoltatni. Mivel a próbák már 3 hét óta

folytak, remélhetőleg jól fog sikerülni, amelyen különben Boross Mihály rendező buzgólkodik erősen.

Színházbizottsági ülés.

A tegnapi délelőtti tartott rendkívüli tanácsülésen Simonffy Imre kir. tan. polgármester felkérte, hogy a színházbizottságot rövidesen ülésre hívja össze. A polgármester augusztus 21-én délután négy órára tűzte ki a színházbizottság ülését, amelyen a beérkezett három pályázat felett fognak dönteni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Harnstein osd. A Harnstein-féle csödben most végzik a leltározást. A hitelezők a tőzsdebiróságnál indítottak pereket, amelyeket most dr. Szücs Géza tömeggondnok a debreczeni kir. törvényszékhez kíván utaltatni, mivel csödügyben a tőzsdebiróság ugy sem lehet illetékes.

Falkai Budapesten.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, aug. 14.

A posta sikkasztó levélhordóját, Falkai Lászlót ma hajnalban meghozták Budapestre. Hosszas bujdosás után került vissza a hirhedt ember, a nélkül, hogy csekély öröme is lett volna vállalkozásában. Mert Falkait, a mint ismeretes, alig hogy az újvilágba ért, letartóztatták s a sikkasztott pénzt is ugyszólván hiány nélkül megtalálták nála.

Falkai László, a ki mint pénzes levélhordó az V. kerületi alkotmány-utca környékén teljesített szolgálatot, ez évi május 28-án tűnt el a fővárosból. Rögtön kiderült, hogy 40.000 koronával ugrott meg s bármennyire is utána vetette magát a fővárosi rendőrség, majd a vidék csendőrsége, kézkérinteni nem tudták. Az ügyes ember, a ki valaha maga is csendőr volt, értette a módját, hogy mint kell üldözői elől menekülnie.

A múlt hónap elején jött róla a hír, hogy már Amerikában is van. — Sikerült kiszöknie s tán soha hurokra nem kerül, ha haza leveleket nem írogat a családjának s ezzel el nem árulja magát. Levelei révén a rendőrség Falkainak a hollétét pontosan megtudta s így nem volt nehéz letartóztatni. A kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy bármibe kerül, hazahozatja a sikkasztót, mert példát akar statuálni. Fedezte is a miniszter a hazaszállítással járó költségeket és Falkai ellen, miután Julius közepén elfogták, rögtön megindult a kiadási eljárás.

De nemcsak maga a sikkasztó, hanem a pénz nagyrésze is megkerült. Falkainál, amikor az amerikai rendőrség rátette a kezét, 36.000 koronát találtak. Ehez jött még 2000 korona, a mit Falkai családja vitt fel a rendőrséghez,

mikor hire jött, hogy a szökevényt le tartóztatták. Tehát *összesen csak az a kétezer korona kára van a postakincstárnak, a mit a sikkasztó bujdosása és utazása alatt köllött el.*

A fogoly ma reggel érkezett meg két csendőrtől kísérve a nyugati pályaudvarra. Onnan bevitték az alkotmány utcai fogházba, ahol Kisfaludy László fogházgondnok vette át a csendőröktől és helyezte magánzárkába. A csendőrök Csacáról hozták, ahol egy napot az odaváló járásbírótság börtönében pihent a messziről jött fogoly. A hosszú ut ugyancsak megviselte Falkait. Mikor néhány kíváncsi embertől kísérve, akik a megnőtt nagy szakála dacára is felismerték, beért a közeli fogház udvarára, megkönyebbülten szólt kísérőjéhez:

— Csakhogy *ittthon* vagyok!

UJDONSÁGOK.

* **Iskolaszéki ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke augusztus 14 én délután 4 órakor a tanítók otthonában ülést tart. Targyai: Elemi iskolai felügyelő jelölése és más fontos folyó ügyek.

* **Arany érem Debreczen városának.** Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter tegnapi leiratában arról értesítette a város közönségét, hogy a párisi nemzetközi kiállítás juryje Debreczen városát kiállított tárgyairól arany éremmel tüntette ki. A leirat mellett van a kitüntetési érem megszerzésének módzata s az arany éremért, ha azt birtokába akarja venni a város, 710 frankot kell fizetnie.

* **Hálaadó istentisztelet.** Ő Felsége a király születésének f. hó 18 ára eső évfordulati napján, reggeli 7 órakor a debreczeni autonóm orthodox izraelita hitközség Pásti-utcai templomában ünnepélyes hálaadó istentisztelet fog tartatni.

* **Meglopott anyakönyvvezető.** A szabadságon levő Oláh Imre anyakönyvvezetőt érzékenyen megkárosították a vásár alatt Debreczen határát ellepő kóbor cigányok. Az eset úgy történt, hogy Oláh Imre szabadságából néhány napot Földesen szándékozván tölteni, keresett egy fuvarost, a ki az ő podgyaszát elszállítaná. A vásáron Debreczenben időző Sziles Lajos fuvarost kérte fel erre, a ki el is vállalta a fuvarot. Tegnep este indultak utnak. A szekér hátuljára kötötték fel Oláh Imre két nagy kufferjét, a melyek tele voltak ruhákkal. A szekeren hárman foglaltak helyet: Sziles Lajos, felesége és leánya. Az este sötét volt s nem lehetett látni az amugy is rossz országutat. Sziles Lajos tehát leszállott a szekérről s a lovak előtt haladt, nehogy valamelyik árokba hajtsák a lovakat. A kenyeres Károly-féle tanyán cigányok észrevétlenül közelítették meg a kocsit s az egyik ládat leemelték. A hid közelében Sziles leánya véle lenül visszafordult s akkor vette észre, hogy az egyik láda eltűnt.

Sziles azonnal vasvillát ragadott s bebarangolta a közeli bokrokat. A tolvajoknak azonban nem akadt nyomára, de egy bokor közelében megtalálta a kuffert feltörve. Az üres ládat feltette a szekérre, visszatért Debreczenbe, hogy elmondja Oláh Imrének, mi történt az éjjel. Oláh Imre Sziles Lajossal együtt azonnal panaszt emeltek a rendőrségnél, ahol a cigányok nyomozásával a lovasrendőröket bízták meg. Az ellopott ruhanemű értéke meghaladja a hat-száz koronát.

* **Szabadság után** Körner Adolf városi tanácsnok, Bészler Károly árvaszéki elnök és Varga Károly városi aljegyző szabadságukról visszaérkeztek s újból elfoglalták hivatalaikat.

* **Méhészeti előadások.** Az V-ik kerületi állami méhészeti vándortanár, Forgách Lajos, folyó hó 18-án, azaz vasárnap d. e. a debreczeni orsz. tanítói árvaháznál levő méhesben méhészeti előadásokat fog tartani, melyre az érdeklődők figyelmét felhívjuk. A méhészeti előadáson minden érdeklődőt szívesen látnak.

* **Megkerült zsebtolvajok.** Pár nappal ezelőtt megirtuk, hogy Kapura János n. léta lakost két ismeretlen zsebmetsző hogyan fosztotta meg összes vagyonától. Akkor a rendőség a megejtett nyomozás során megállapította, hogy a tettesek karczagi illetőségűek, ahová tényleg el is utaztak. Ez ügyben tovább a karczagi rendőség nyomozott, amely tegnap arról értesítette a bűnügyi osztályt, hogy a tetteseket sikerült kinyomoznia és tőlük egy darab százast, mely teljesen megegyezik a Kapurától ellopott s betintázott százassal, lefoglalni, a többi pénzt elköltötték. Kapura János pedig örülhet, hogy a veszett fejszének legalább a nyele megkerült.

* **Cselédek és munkások jutalmazása.** A földmivélsügyi miniszter rendeletileg fölhívta a törvényhatóságokat, hogy a területükön szolgáló azon cselédeket és munkásokat, akik jó viselkedésük, szorgalmuk és hűségük által kitüntették magukat, terjeszszék fel hozzá kitüntetés, illetve megjutalmazás végett. A miniszteri rendelet szerint 100—100 korona jutalomban részesülnek és elismerő oklevelet kapnak az arra érdemes cselédek és munkások.

* **Megtámadott vásárosok.** A kóbor cigányok félelmetes alakjai ismét felütötték sátorfájukat Debreczen határában s kényük-kedvük szerint fosztogathatják a vásárról gyanutlanul haza felé tartó utasokat. Vakmerőségüket csak növeli számuk sokasága és a biztos tudat, hogy nincs mitől tartaniok, mert mire a segély megérkezhetik, ők azalatt a harmadik határon is tul vannak. Lapunk más helyén hirt adtunk egy cigányok által elkövetett vakmerő lopásról, melyet tegnap reggel jelentettek a rendőrséghez, hova már délben fél egy órakor egy másik esetről riasztó távirat érkezett. A macsi uradalom kért sürgős segélyt, mert a kóbor cigányok ellepék az országutat s a szekeren hasa

felé tartó utasokat megtámadták és azokkal harcra is keveredtek. A távirat vétele után egy tíz emberből álló lovas rendőr csapat sietett a szorongatott vásári utasok segélyére. A rendőrcsapat késő éjjel még nem tért vissza Debreczenbe s valószínű, hogy üldözőbe vette az időközben menekülő cigányokat.

* **Országos szabó kongresszus.** A magyar szabó iparosok augusztus hó 18-án és a következő napokon tartják meg országos értekezletüket Aradon, ahol már nagyban folynak a kongresszusra való előkészületek. Harmincz ipartestület illetve szakcsoport, ezek között a debreczeni csoport is, bejelentette a kongresszuson való részvételét. A nagy értekezlet tagjai szombat este érkeznek Aradra, este hét órakor a Vademberben ismerkedési este lesz. Vasárnap reggel fél kilenczkor a városháza nagytermében veszi kezdetét a kongresszus, amelynek védnöke Salacz Gyula polgármester, díszelnökei Kristyóry János kereskedelmi és iparkamarai és Berán Antal ipartestületi elnökök lesznek. A kongresszuson vagy Cserna Lajos, a budapesti szabó-ipartestület elnöke, vagy Inokai Tóth Lajos fog elnökölni. Délután 2 órakor a kongresszus tagjai megkoszorúzzák az aradi vértanuk szobrát.

* **Népiszkolai értesítés** 1. A debreczeni autonóm orthodox izraelita hitközség által szervezett négyosztályú elemi fiú- és leányiskola f. é. szeptember 1-én a Széchényi-utcai 5. számú házban levő iskolai helyiségben nyitvatván meg, a szülők és gyámok felhívatnak, hogy 6-12 éves tanköteles fiú- és leány gyermekeiket f. é. aug. 18-án, 20-án és a rákövetkező napokon, naponta d. u. 2-5-ig az iskola tanácstermében irassák be. 2. Az iskolába felvétetik minden 6-12 éves fiú és leány hiteles bizonyítvány vagy felvételi vizsga alapján a megfelelő osztályba. 3. Az első osztályba belépő tanuló köteles a hatodik évének betöltésére vonatkozó anyakönyvi igazolást és himlő oltási bizonyítványt bemutatni. 4. A tandíjak mérsékelten az anyagi viszonyokhoz mérten négy tandíj-osztályban állapították meg. A beiratási és félévi tandíj a beiratásnál okvetlen befizetendő. 5. A kik a tandíjat fizetni és könyvéket venni nem képesek, tandíjmentességet és tankönyveket kaphatnak, ha kérelmüket aug. 18-25-ig d. u. 2-5 óráig a jelzett iskola tanácstermében ülésező bizottságnál szóval előterjesztik, vagy írásban beadják, megjegyeztetvén, hogy a beiratási díjak még a tandíjmentesek által is fizetendők. A debreczeni aut. orth. izr. hitközségi iskolaszék.

* **Stearin gyertya szállítás.** A debreczeni kir. itélőtábla elnökségének a kerületéhez tartozó kir. törvényszékek és járásbíróóságok, valamint kir. ügyészségek részére az 1902-ik évben mintegy 5128 bécsi font faggyán (stearin) gyertyára lesz szüksége. A szállítani szándékozók ajánlataikat f. évi szeptember hó 10-ig beadhatják.

* **A lakomák ellen.** Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter leiratot küldött a katonai parancsnokságokhoz a főbb rangú katonai látogatásoknál szokásban levő fogadási ünnepségekre vonatkozólag. A miniszter leiratában hangoztatja, hogy a főlebbvalók látogatásaikor szokásban levő banketek

nagy költséget okoznak a tisztéknek, amelyeket a katonai méltóságok tőlük nem kívánunk s a diszlakoma elmaradása esetén ezt senki sem venné tőlük rossz néven. A miniszter leiratában azt mondja, hogy a katonai méltóságok fogadásánál a szolgálati utasításban előírt szabályok betartásán kívül ezenkívül semmiféle ünnepség vagy lakoma ne legyen, ha csak a látogatásnak különös ünnepe jelentősége nincs. De — ugymond a miniszter — az anyagi határok ily esetekben is betartandók.

*** A bűnösök nyomában.** Városszerte feltűnést keltett annak idején az a vakmaró lopás, melylyel Hardek grófot körülbelül tizennégyezer forint erejéig megkárosították. A gróf nejével a délutáni vonattal érkezett Debreczenbe, kocsira szállott s egy kis kézi táskát, melyben a családi ékszerek voltak, a kocsi ülés háta megé helyezték el. Mikor a kocsi a Bika szálloda előtt megállott. Az ékszerrel telt táskát elvitte. Az esetről értesített rendőrség a legmesszebb menő intézkedéseket megtette, hogy a tettest kézrekerítse. Hasztalan volt minden fáradság, odaadó buzgalom, mert a tolvajt nem sikerült elfogni. Most azonban fordulat állott be az ügyben. A véletlen segélyére jött a rendőrségnek s kezébe adta a vezető fonalat, melynek segítségével reméli, hogy a tetteseket is sikerülni fog kinyomozni és elfogni. Szombaton délelőtt ugyanis egy paraszt asszony állított be Gasparik Antal ékszerész üzletébe, hol egy értékes fülbevalót kínált megvételre, melyből a drágakövek hiányoztak. — Alkudozás alatt Gasparik előtt nagyon gyanusnak tűnt fel az asszony viselkedése, titokban értesítette a 14. számú rendőrt, a kivel el is fogatta. A rendőrségnél történt kihallgatása alatt is oly ellentmondásokba keveredett, melyekkel az ellene táplált gyanút csak növelte. Az ékszer alapos megvizsgálása után az egyik rendőrtisztviselő azt a kijelentést tette, hogy az ékszer veszedelmesen hasonlít a gróf Hardek tulajdonát képező hasonló ékszerhez. A szenzációs kijelentés nagy fordulatot adott a vizsgálatnak és remélhető, hogy a rendőrtiszt nem tévedett feltevésében s rövid idő alatt teljes siker koronázza a rendőrség fáradozásait.

*** A tizkoronás bankjegyek.** Holnap jelenik meg az új tizkoronás bankjegyekre vonatkozó hivatalos hirdetés. Az új bankjegyeket szeptember 2-án bocsátják ki. Szélességük 1000 milliméter, hosszúságuk 120 milliméter lesz. A rája nyomtatott kép nagysága 70 — 111 milliméter. Az új bankjegy violaszínű lesz. A régi ötforintosok 1903. február 18-ig maradnak forgalomban, de a bank még 1907 augusztus 31-ig beváltja.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, tisztviselő társaim és jó ismerősök, akik felejtethetlen kedves jó nőm végtisztességtételen megjelentek s mérhetlen fájdalommal részvételükkel enyhítették, fogadják ez uton is hálás köszönetemet. Papp Mihály.

A kőművesek sztrájkja.

Debreczen, augusztus 14.

A debreczeni kőművesek sztrájkja általánossá lett. — Tegnap már sehol, egyetlen építkezésnél sem dolgoztak a munkások s valamennyien az akkord és csoport munkák eltörlését és az óránként minimális 16 krajczár fizetés megadását kívánják.

Hangsúlyozzák, hogy a kőművesek csak hat-hét hónapon keresztül dolgozhatnak, de ezalatt sem mindig biztos a munkájuk. Ha folyton dolgoznak s a minimális 16 krajczárt megkapják, akkor is az év folyamán alatt naponként nyolcvan krajczárra oszlik meg a keresetük. Keresetüket és munkájukat éppen az akkord és csoport munka teszi bizonytalanná s maguk és családjuk érdekében kötelességük, hogy helyzetük javításán fáradozzanak.

A sztrájkolók tegnapi üléséről és a mesterekkel megkísérelt egyezségről tudósítónk a következőket írja:

Gyűlés az Olajútban.

A kőműves munkások tegnap délután három órakor ülést tartottak az Olajútban, amelyen közel négyszáz kőműves jelent meg. A hatóságot Szentpétery Ferencz rendőrkapitány képviselte.

A gyűlésen Szabó István elnökölt s Nánássy Lajos tartott beszédet a munkásokhoz. Ismételt hangsúlyozta, hogy milyen sérelem esett a kőműveseken az akkord és csoport munkákkal s hogy jelenlegi mozgalmuknak egyetlen célja az áldatlan rendszer eltörlése.

A kőművesek riadó éljenzésbe törtek ki:

— *Addig nem állunk munkába, amíg az akkord és csoport munkákat el nem törlik!* — kiáltották a kőművesek.

Nánássy Lajos ezután elmondta, hogy öt órakor megkezdik a tárgyalást a vállalkozókkal s előadott sérelmeik orvoslását kéri.

— *E nélkül nem egyezünk!* — zúgtak a szónok szavába.

Nánássy folytatólag türelemre, higgadságra és nyugalomra intette társait s arra kérte őket, hogy várják be az egyezés eredményét.

A kőművesek különben is nagyon higgadtan viselkednek. A nagy tömeg csendben várt egész délután, késő estig, de az egyezési kísérlet eredményéről hír addig sem érkezett. — Este a kőművesek csendben eloszlottak, egy kis részük pedig az ipartestület épülete elé vonult, a hol csaknem tizenegy óráig várakoztak csendben az eredményre.

A békéltető bizottság.

Az ipartestület békéltető bizottsága Bereczky Lajos iparhatósági biztos elnöklété alatt ült össze az ipartestület tanácstermében, ahol hosszantartó eszmecsere fejlődtek ki. Különösen hangsúlyozták, hogy az ipartörvény nem ismeri el a sztrájk által kirozsakolt feltételeket; azoknak tehát felmerülő panaszos esetekben az ipartestület érvényt nem szerzhet.

Végeredményében a békéltető bizottság azt a javaslatot tette, hogy a kőművesek álljanak munkába és dolgozzanak. A bizottság ez idő alatt összehívja az összes munkaadókat és a munkások képviselőit s az akkord, csoport munkák eltörlése és a minimális munkabér megállapítására megteremtí a kölcsönös egyezséget. Ezekre nézve jóváhagyást eszközöl ki s akkor minden esetleg felmerülő panaszos esetben módjában lesz az ipartestületnek megvédelmezni a kőművesek jogait.

A békéltető bizottság ezen javaslatát a sztrájkolók ma délelőtti összejövetelére elé terjesztik s ott történik határozat, hogy elfogadják-e s megkezdik-e a munkát?

Egyezési kísérlet.

A békéltető bizottság még be sem végezte tanácskozását, már a másik teremben megkezdődött a munkaadók és munkások képviselői között az egyezkedési kísérlet.

Az egyezkedési tárgyalást Tóth Kálmán ipartestületi elnök vezette. A munkaadók részéről Tóth István, Horváth és Biczó, Végh Sándor és Somossy József jelentek meg.

Az egyezési tárgyalás a késő éjjeli órákig eltartott, de végleges eredményre nem vezetett. A munkaadók részéről Tóth István kijelentette, hogy vállalatánál szívesen beszüntette volna az akkord munkát, ha a kőművesek sérelmükkel hozzá fordulnak, de presszióknak nem enged.

A 16 krajczár minimális munkabérről nézve voltak eltérések. A munkaadók hangoztatták, hogy ezt az öreg segédek és az új segédek nem érdemlik meg. A kőművesek képviselői pedig azt bizonyították, hogy az öregeket öles léczük mellett csak úgy beosztják a jó munkások közé, mint a fiatal segédeket. Hátuk megott áll a pallér s megköveteli, hogy mindenki egyformán haladjon munkájában s akármilyen megértetésébe kerül öregek és a fiatalnak, csak úgy kell haladniuk a munkával, mint a legjobb munkásnak. Nem is volt azután eltérés s a 16 krajczár minimális díjban megállapodtak.

Az akkord munkánál azonban hosszas vita volt. Késő éjjel aztán Tóth István építész kijelentette, hogy az akkord munkát is beszünteti, de előbb a kőművesek a megkezdett építkezéseknél rakják fel földszintig a falakat.

A munkások képviselői kijelentették, hogy ezt a feltételt is társaik elé terjesztik, de nem biztosítják róla a munkaadókat, hogy elfogadásra talál-e.

Az egyezési gyűlés ezzel éjjel 11 óra előtt véget ért. A kőművessegédek képviselői ma fogják a békéltető bizottság javaslatát és az egyezési kísérlet eredményét a sztrájkolók elé terjeszteni s azok határozatától függ, hogy megkezdik-e a munkát, — vagy pedig sztrájkolnak-e tovább.

TÁVIRATOK.

Haldokló képviselő.

Budapest, augusztus 14. Székesfejérvárról táviratozzák, hogy Meszlényi Lajos országgyűlési képviselő a ki a

csákvári kerületet képviselte s aki a Házban „Lulu“ néven volt ismeretes s általában a legvidámabb kedélyű honatyának tartották, — haldoklik. Régebb idő óta asztmában szenved s ez döntötte az utóbbi napokban ágyba.

Bombamerénylet a templomban.

Troyes, aug. 12. A St. nizier templomban elkövetett bombamerénylet tetteseként a Barcelonából származó Villanueva Franquet-t tartóztatták le. A lakásán tartott házkutatás alkalmával nagy mennyiségű pikrinsavas káliumot találtak és a Libertairenek egy számát. Délután Franquet t a törvényszék jelenlétében szembesítették a plébánossal, a sekrestyével és néhány gyermekkel, a kik benne felismerni vélték azt a férfit, a ki a merénylet idejében a templomban volt.

A búr háború.

London, augusztus 13. Kitchener lord jelenti Pretóriából tegnapi: Haboonspruit közelében a Pietersburgba vezető vonal mentén e hó 10-én a búrok kisiklaltak egy vonatot, a mely alkalommal két angol könnyen megsérült, egy fogoly búr életét vesztette és két angol szökevény megsérült. Egy páncéloshajó megérkezése után megtámadták az ellenséget, mely nyolcz halottat és két sebesültet vesztett.

Brüsszel, augusztus 14. Krügernek jelentik, hogy 17 ezer búr és tizenkétezer afrikander áll fegyverben. Muni-
ciójuk elégséges, élelmiszerük kevés.

A császárné temetése.

Cronberg, aug. 12. Frigyes császárné holttestének a pályaudvarra való átszállítása ugyanoly ünnepies módon ment végbe, mint a templomba szállítás. A pályaudvarhoz vezető uton katonaság állt sorfalat. A koporsót 12 altiszt vitte. A koporsó mögött a görög trónörökös, Károly hesseni herceg és neje és az elhunyt császárné udvari kísérete haladt Fáklyavivők kísérték a menetet, melyhez a polgárság csatlakozott. — Midőn a koporsót a kocsira emelték, a csapatok dobpergés közt tisztelegtek. A vonat 10 órakor hagyta el a pályaudvart.

Elhunyt kuriai bíró.

Budapest, augusztus 14. Mersich Miklós nyugalmazott kuriai bíró ma Budapesten nyolczvan éves korában meghalt.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.

— Eseti zárlat. —

Buda októberre . . . 8.06

Rosa októberre . . . 8.45

Zab októberre . . . 6.72

Zab októberre . . . 6.28

Tengeri 1902 májusra 5.18

Az irányzat gyenge.

Amerika 2 ccenttel magasabb, Berlin, Páris bágadt.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **A fiumei mandátum** (Éjjeli express tudósítás.) Fiuméból távirják: Waluschnig Antal a szabadelyű választók nevében felkérte gróf Batthány Lajos volt kormányzót a fiumei jelöltség elfogadására. A gróf Waluschnignak küldött levelében tudatja, hogy boldognak fogja érezni magát, ha Fiumét a parlamentben képviselheti, de csak az esetben lép fel, ha a mostani képviselő (Batthyány Tivadar) nem akarja megtartani a mandátumot. Értesülésünk szerint gróf Batthyány Tivadar Mosonygyében lép fel és így Batthyány Lajos lesz Fiumében előreláthatólag az egyetlen jelölt.

× **A bosnyák mészárlás évfordulója** (Éjjeli express tudósítás) Huszonhárom esztendővel ezelőtt, a bosnyák okkupáció véres csatái még javában folytak. A bosnyákok minduntalan előtörtek a meredek hegyeken volt rejtékhelyeikről és irtózatosan tizedelték legényeinket. Ilyen szomorú nap volt ma is Ravnice mellett Stolac közelében oly véres mészárlást vittek véghez, hogy a 32. gy. ezrednek 8. századából csak néhányan menekültek meg. A gyászos nap emlékére az ezredben szolgált bajtársak ma délelőtt fényes gyászistentiszteletet tartottak a budavári helyőrségi templomban.

× **Diszpolgári oklevél.** (Éjjeli express tudósítás.) Báró Fejérváry Gézának diszpolgári oklevelét ma mutatta be az oklevél készítője Matuska helyettes polgármesternek. Az oklevél szövegét kék színben füstötték rá a pergament papirosra és czimerekkel, megkövekkal kirakott kerettel vették körül. A diszpolgári oklevelet, mely nem különbözik azoknál a számtalan diszokleveleknél, a melyek széles e hazában oly számosan teremnek, a jubileumi ünnepe keretében nyújtja át a főváros tanácsa Fejérvárynak.

× **Rablógyilkossági merénylet.** (Éjjeli express tudósítás.) Vakmerő rablógyilkosságot követtek el — mint nekünk írják — vasárnap este a bozóki országúton, két hidas ember ellen Sötér Ferencz és a komája Pintér Antal még szombaton éjjel ökröket hajtottak fel a bozóki vásárra, hogy azokat másnap ott eladják. Amint az állatokon tuladtak, betértek egyik vásáros sátorba borozni. Este 8 óra tájban kissé ittas állapotban ültek kocsira, hogy haza hajtsanak Hidasra. Alig hogy kiértek a bozóki határra, az országút melletti kukoriczából három ember ugrott elő; az egyik megragadta a lovak kantárszárát, a másik kettő pedig a náluk volt dorongokkal a kocsiban ülő két embert verték össze, úgy, hogy ezek eszméletüket veszítve terültek el a kocsiban. Ekkor a rablók a lovakat behajtották a kukoriczák közé, ott a még mindig eszméletlenül fekvő két embert kifosztották, a náluk talált 438 forintot magukhoz vették s a lovakat magukra hagyva, eltávoztak. Jó későre Sötér magához tért s a lovakat behajtotta egy közeli tanyára, hol a vértől borított fejeiket kimosták és bekötötték. Itt tért csak magá-

hoz Pintér is, aki azonban másnap behalt sebeibe. Az esetről még azon éjjel értesítették a Bozókön lévő csendőröket, kik a nyomozást azonnal megindították és tegnap reggelre sikerült is a tetteseket Szokol Ferencz, Tatár-Kis Péter és Mányi Mihály bozóki lakosok személyében letartóztatni. A rablógyilkosokat átadták a törvényszéknek.

× **Anarkista dráma betiltatva.** (Éjjeli express tudósítás.) New-Yorkból írják, hogy az ottani kormányzó az olasz főkonzul erélyes felszólalására betiltotta egy anarkista dráma előadását, melyben Umberto király meggyilkolását akarták színre hozni.

× **Uj műegyetemi tanár.** (Éjjeli express tudósítás.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király — a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére — dr. Ferenczy Józsefet, az orsz. közoktatásügyi tanács titkárát és a kolozsvári Ferenc József tud. egyetem magántanárát, a József műegyetemen a magyar irodalom és ennek története nyilvános rendkívüli tanárává kinevezte.

× **A szerb királyi pár utazása.** (Éjjeli express tudósítás.) Belgrádból távirják, hogy az új skupstinát a király október 27-én fogja nagy ünnepélyességgel megnyitni. A királyi pár ezután, előreláthatólag november első felében, Pétervárra utazik a czári udvar látogatására.

× **A Napoleon gárdájának utolsó tisztje** (Éjjeli express tudósítás.) Varsóban szegényes viszonyok közt él egy Markievicz nevű 107 éves ember, aki minden valószínűség szerint az utolsó élő tiszt a Napoleon híres gárdájából. Markievicz 88 évvel ezelőtt kapta a becsületrend keresztjét és csak röviddel ezelőtt találta meg a Napoleon által aláírt rendeletet, melylyel Markievicz a becsületrend lovagjává neveztetett ki. A rendelet 1813 nov. 28-án kelt. Ney táborügy az 1. sz. lengyel huszárezred három fiatal hadnagyát, köztük Markieviczet kitüntetésre ajánlotta Napoleonnak az orosz hadjárat alkalmával tanúsított vitézségeért. A császár még aznap a rend lovagjává léptette elő a tiszteket. Markievicz a legidősebb tulajdonosa a francia becsületrendnek.

× **Életunt távirathordó.** (Éjjeli express tudósítás.) Szilágyi László táviratkézbetűt kitették állásából. A már ötven esztendő ember nagyon elkeseredett azon, hogy minden komoly ok nélkül ilyen súlyos büntetést mértek rá, más foglalkozása nem volt és ezért ma reggel a Kigyó-téren mellbe szurta magát.

A viszálykodás vége.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő eset történt — mint nekünk írják — tegnapelőtt Sarkadon, hol két testvér vetett véget egymás életének. Halász Ferencz és Halász Imre sarkadi lakosok jó testvérek voltak mindaddig, míg a szüleik éltek, de hogy ezek elhaltak a

viszálykodás csakhamar kitört közöttük. — Egy darab hereföld is az örökség tárgyát képezte és ezt a bíróság ketté osztotta a testvérek között.

A múlt hét végén mind a két testvér herét kaszált, miközben Halász Ferencz kifogott lovai bementek a Halász Imre heréjébe. Erre Halász Imre kaszát fogott fel, hogy levágja a lovakat. Ferencznek sem kellett több. Amint meglátta, hogy Imre öcsöce kaszával fut a lovak felé, ő is felkapta a kaszát és öcsöce után futott. A két testvér ekkor kaszával rontott egymásnak. Rövid ideig tartott a küzdelem, mert Imre a nyakán kapott egy mély vágást, minek következtében csakhamar elvérzett, Ferencz pedig a fején kapott oly súlyos sérülést, hogy mire hazaszállították meghalt.

Az esetnek csak Halász Ferencz 8 éves kis fia volt a szemtanuja, a ki a szerencsétlenség után haza futott és elmondta a szomorú esetet. A két testvér családja iránt általános a részvét.

CSARNOK,

A talizmán.

Írta: Fenyvessy Béla

(Folytatás.)

Köröndyné egymásután ismerte fel a régi kedves emlékeket.

— De hol van a titkos fiók? — kérdezte még mindig türelmetlenül a kapitány.

— Itt van! — szólott Köröndyné s ezzel odalépett a legmagasabb könyvtár szekrényhez. Ócska, nehéz, porlepte nagy könyveket emelt ki onnan. A könyvek háta megett állott a fiók.

— Ez az!

— De hogy kell kinyitni.

— Ime. Ezt a kis czifraságot kell meghuzni... Látja... Most kinyilik

És kinyilott...

— Nagyszerű! kiáltott örömmel a kapitány.

— Itt egy bádög szelencze van.

— Valószínűleg abban lesz a végrendelet.

Köröndyné kivette a szelenczét, felnyitotta s csakugyan irást talált benne. Felbontotta az irást s nagy betűkkel tünt fel előtte ez a felírás: "Végrendelet."

— Ez az! Ez az! — kiáltotta a kapitány.

Köröndyné átnyujtotta az irást.

— Olvassa, olvassa kedves fiam? — Nincs erőm hozzá... Ismerem!... Ez az!... Ennek kell lenni a valódi végrendeletnek... A férjem írása.

Köröndy Jenő olvasta:

Végrendelet... Összes vagyonom örököséivé szeretett feleségemet és drága leányomat, Helént teszem.

— Elég... Elég!... szólott bele Köröndyné

— Minden az önöké asszonyom!

Az inas, aki a gyertyát tartotta, meghajolt Köröndyné előtt:

— Nagyságos asszonyom! Engedje meg, hogy mint urnómet én üdvözölhessem legelőbb.

— Köszönöm! Köszönöm fiam. Jól mondtad! Urnőd leszek. Szolgálatomban maradsz te s mindnyájan, akik olyan nemes jóakarattal segítétek elő boldogságomat. Nemcsak, hogy nem bocsátlak el benneteket, de sőt érdemetek szerint meg is jutalmazlak titeket gazdagon.

(Folyt. köv.)

Kiadó

Piacz-utca 42, szám
(Biedermann házban)

egy lakás
a földszinten, áll 3 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből; továbbá:

irodának

is alkalmas két szoba,

augusztus 1-től kiadó. Értekezhetni: ugyanott a tulajdonossal

Eladó, vagy kiadó ház.

Nyiregyházán, Pazonyi-utca elején, a Korona vendéglő közelében 9. házámmal alatt fekvő és Takács Győző budapesti, Takács Erzsébet Betegh Mária székelyudvarhelyi és Takács Marcsa Konrád Gyuláné nyiregyházai lakos tulajdonát képező és Nyiregyháza várost ek. tanácsa által 98000 koronára becsült ház örök áron eladó, vagy évi 1900 korona bérért bérbe is adó.

Nevezett ház, miután két utcára, illetve piacra néz s boltok sorában fekszik, vendéglőhelyiségnek, bérháznak, illetve boltoknak és raktáraknak is igen alkalmas.

A házban létező több lakosztályból, egy utcái lakosztály, a Pazonyi-utczára 5 ablakkal, melyben 5 szoba stb. van, jelenleg is üres, azonnal bérbe is vehető.

Megjegyztetik, hogy az előbbben kitét háznak a Zöldsegtér piacra néző kis kertje háshelyiségnek, vagy boltoknak külön is eladó 16000 koronáért.

Értekezhetni Konrád Gyulánénál Nyiregyházán, Vizi-utca 21. szám alatt.

Raktárhelyiség változtatás miatt a raktáron levő, elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá:

Fűzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények

nagy választékban a legjutányosabb árban

kapnatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a „BIKA” szálloda mellett.

NYÁRI IDÉNYRE.

Ajánlom dusan felszerelt raktáramat

== Mosó batist, pike, zefir, creton és delin szövetekben. ==

Továbbá ruha szövetek, vásznak, függönyök, ágyterítők, női és férfi fehérneműek, gyermek kötények, ruhácskák, bélszenneműek, bámulatos olcsó árak mellett.

Blousok, nap- és eső-ernyők

== leszállított árakon, ==

szövet maradványok félárban.

Tisztelettel

Kiss Lajos

Alföldi takarékpénztár épület.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Házvezetőnőnek ajánlkozok egy fiatal leány, esetleg vidékre is. Czim a kiadóhivatalban.

Kereskedelmit végzett nő ügyvédi irodában fölvetetik. Czim a kiadóhivatalban.

Iroda szolgálai állást keresek. Czim a kiadóhivatalban.

Együnk Alföldi házi kenyeret, melyből naponta ötször frisset kaphatunk. Megrendelés házhoz pontosan eszközöl-tetik. Geiger József, Csapó-utca 73.

Egy 16 éves Igloi tanuló leány helyett a tanúre leány vagy fia osoréba keresztetik. tudakozás: csapó-utca 43.

Egy 21 éves művelt uri leány magános öreg ur ismerettségét óhajtja, esetleg házvezetőnőnek ajánlkozok. Levelek „Uri leány” czimben a kiadóhivatalba kéretnek.

9 hectoliter kertibor és 4 hectoliter Ermelléki bor eladó órtekezhetni végette Kovács Gyula vasútleben.

a Varga kertben 5 ház hely egyenként is eladó törlesztésre. Értekezhetni Salétrom-u. 2.

8 drb. Első deb. Takarékpénztári részvény e adó. Czim a kiadóhivatalban.

Papirkereskedésbe tanuló fizetéssel felvétetik. Komáromy J., Stenczinger ház.

Egy fodrász üzlet jó forgalmu eladó. Nagy-Csapó-utca 28.

Egy jó házból való fia tanulónak felvétetik Bán László fűszerkereskedésében. Egyháztér, Collégium mellett.

Amerikai Mahagóni festék és padló-lack kapható Neumann és Weisz Hatvan u. 5. festék raktárában.

Hajvágógépek, angol azéllók, beretvák, kések nagy választékban jutányos árban beszerezhetők Márton Gyula férfi és női divatüzletében.

Köhögésnél legjobb a Borsy-féle Pemetefü cukorka. Kapható Borsy-csukrázdában és Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Megvételre keresztetik egy jó karban levő nagyobb tizedes mérleg és 3 drb. balance mérleg, Czim a kiadóhivatalban.

A legkitünőbb faj feltűnő finom cukor dinnye kapható Váray József kereskedésében.

Kiadó lakás. 3 szoba, 2 konyha, kamra, pincze stb., esetleg ketté választva: 2 szoba, konyha stb. és 1 szoba, konyha stb. november 1-re. Török Bálint-utca 25.

Csemege szőlő,

nemes faj sárga dinnye, kantalup befőzésre, pergament és fajkörték, arany alma kapható Czeglédy és Polgár csemege üzletében. 5 kg. posta kosár vételnél árengedmény.

Glazé-keztük tisztítását jutányos áron vállalom. — Péterfia-utca 37. sz.

Igyunk ebesi artézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár Piac-utca 7. szám.

Hegedű és czimbalom órákat adok kottából, vagy a nélkül. Kezdeknek és gyakorlóknak jutányos áron. Czimbalom hangolást elvállalok, Kovács Sándor karmester Késes-utca 22. sz

Rizling bor vidéknek leghíresebb bora Buday Gyula úr szentgyörgy ábrányi és székelyhídi szőlőnagybirtokos termelése, literenként 40 kr-ért kapható Váray József kereskedésében, városi új bérházban. Ugyanitt kaphatók, Buday féle érmelléki összes régi fajborok.

Eladó Homokkerti szőlők Remek fekvésű, — két fő utra nyúló, jó karban lévő, — bő terméssel mutatkozó, — jutányos árban eladók; — u. m.: egy: 734, — 823, — 1279, — 596, — és 1882 □ ölt. Tulajdonos homokkerti 2 ik járás 165. szám alatt lakik.

Kitűnő faj és osak érett csemege szőlőt

ajánl e hó közepétől a kerti csemege szőlő telepéről
Kardos László
Értekezhetni Kossuth-utca 9. sz. A telep megtekinthető, Simonyi ut 11. sz. Termés 300 méterháza körül. Telephon szám 113.

Néhai Szöllősi György
ékszerára raktára, műhely berendezése, továbbá üzleti berendezése és vasredőnyös portaleja

e l a d ó.

Az örökös megbízásából értekezhetni Zelinger Ede ozimer- és ozimfestőnél Piac-utca 55. sz. a.

Üveg és porcellán áruház.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel felhívni, hogy újonnan berendezett üzletemet megnagyobbítva, melyet a mai kor igényeinek megfelelőleg átalakítottam s a legmagasabb követelményeknek is megfelelő árukkal berendeztem, becses pártfogásába ajánlani.

Dusan berendezett raktár áll a n. é. közönség rendelkezésére, olcsó árban, az alább felsorolt cikkek közül u. m.:

Legfinomabb karlsbadi ét-, thea-, kávé-, mokka- és mosdó készletek.

Majolika-, fajence- és üveg ozsona készletek.

Ebédülő-, salon-, kerti-, asztali- és függő lámpák.

Berndorfi, alpaca és china ezüst evőeszközök.

Tükör-, kép- és fali díszítések.

Magyar és francia asztali üvegkészletek.

Légmentesen elzárható befőttes, ugorkás és lekváros üvegek.

Chinaezüst gyertyatartók, girándolok, diszálványok és ajándéktárgyak

Legjobb gyártmányú háztartási jégsekreányok.

Képkerekezés, díszes kiállítású léccel.

Portalék és épület üvegezési vállalat.

Csillár petróleum házhoz szállítva.

Nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri, tisztelettel

L Á M S Á N D O R

Piac- és Hatvan-utca sarkán.

Gyapjuszöveteket

a legszolidabb

szabott árak mellett

Weisz Adolf

posztókoreskedőnél szerezhetjük be. Kossuth-utca 1. szám, a cukrázda mellett. A czimre tessék vigyázni.

8972/1901 Tkv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a debreczeni ev. ref. egyház végrehajtónak Csengeri Mihály és neje elleni végrehajtási ügyében 1901 évi július hó 4-én birói árverésen eladott és a debreczeni 509 számú tjkvben A+1 sor 522 hrszám alatt felvett ingatlan Gombos János debreczeni lakos utóajánlata folytán a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül 1901 évi szeptember 12-ik napjának d. u. 3 órájakor a kir. törvényszék árverési termében kitézetik. Kikiáltási ár a már kötelezőleg megajánlott 1652 korona.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes érték papirokban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál és Debreczen város rendőrkapitányságánál tekinthetők meg.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóságnak 1901 év július 18-án.

Harsányi Gusztáv,
kir. törvszéki biró.